

Ljubljana, 3. 6. 2011

Predstavitev projekta »Kazalci okolje – zdravje«

Zaključki

Udeleženci predstavitve projekta »Kazalci okolje - zdravje«, ki je bila organizirana 3. 6. 2011 ob 9h na Agenciji RS za okolje, Vojkova 1b, Ljubljana, soglašamo z naslednjimi zaključki:

1. Udeleženci predstavitve se zavzemamo za integrirano medresorsko izvajanje poročevalskih zahtev Evropske agencije za okolje, Svetovne zdravstvene organizacije ter zahtev, sprejetih na Svetu ministrov okolje - zdravje v Parmi leta 2010 ter s tem za razbremenitev poročevalskih enot, ki delujejo z istim ciljem – poročanje podatkov o okolju in zdravju (ARSO, IVZ RS).
2. Udeleženci predstavitve še posebej opozarjamo na nujnost sprejema potrebnih ukrepov za široko ozaveščanje javnosti o zdravju in okolju in za zmanjšanje izpostavljenosti prebivalstva RS okoljskim dejavnikom tveganja za zdravje.
3. Udeleženci predstavitve podpiramo uporabo kazalcev okolje-zdravje za spremljanje izvajanja ukrepov v okviru Akcijskega načrta za okolje in zdravje otrok RS, ki ga pripravlja IVZ RS po naročilu Ministrstva za zdravje za potrebe izvajanja zavez Parmske deklaracije v Sloveniji.
Akcijski plan okolje-zdravje otrok je del izvajanja delovnega načrta medresorske delovne skupine za izvajanje zavez, sprejetih na 5. ministrski konferenci o okolju in zdravju Evropske regije Svetovne zdravstvene organizacije v Parmi leta 2010. Medresorsko delovno skupino je ustanovila Vlada RS. Skupina deluje pod vodstvom državnega sekretarja Ministrstva za zdravje, prim. dr. Ivana Eržena in načrtuje ter usklajuje medresorske dejavnosti v RS na tem področju ter predlaga ustrezne ukrepe.
4. Udeleženci predstavitve podpiramo, da Inštitut za varovanje zdravja RS v sodelovanju z regionalnimi Zavodi za zdravstveno varstvo ter z Agencijo RS za okolje nadaljuje z aktivnostmi za razvoj kazalcev okolje – zdravje za Slovenijo. Kazalci bodo služili tudi za spremljanje izvajanja ukrepov v okviru Akcijskega načrta za okolje in zdravje otrok RS.
5. Udeleženci predstavitve pozdravljamo nadaljnji razvoj kazalcev okolje-zdravje ter njihovo uporabo pri pripravi poročil za splošno javnost (Poročilo o stanju okolja v Sloveniji ter State of Environment Report (SOER) 2015 v EU). Menimo, da je potrebno nadaljnje aktivnosti s področja okolja in zdravja voditi v okviru že vzpostavljenega omrežja, kakršno je omrežje Evropske agencije za okolje, EIONET (European Environment Information and Observation NETwork). To ima predvideno kontaktno točko za okolje in zdravje, katere delovanje je potrebno uskladiti z delovnim programom Evropske agencije za okolje ter z aktivnostmi projekta SEIS (Shared Environmental Information System), katerega cilj je sistematičen pristop k doseganju čim večjih sinergijskih učinkov.
6. Udeleženci predstavitve podpiramo aktivno sodelovanje Inštituta za varovanje zdravja RS v aktivnostih Svetovne zdravstvene organizacije za strokovni razvoj in pripravo orodij za monitoring izvajanja zavez Parmske deklaracije ("*Tools for the Monitoring of Parma Conference Commitments*"), s čimer se Slovenija vključuje v mednarodno strokovno razpravo o kazalcih okolje – zdravje.
7. Udeleženci predstavitve pozdravljamo pripravo publikacije ARSO – IVZ RS z naslovom »Okolje in zdravje v Sloveniji«, ki bo temeljila na uporabi kazalcev okolje-zdravje (predvideno za 2012).
8. Udeleženci predstavitve ugotavljamo, da za razvoj tematike ni zadostno samo medresorsko sodelovanje, temveč tudi interdisciplinarni pristop in vključevanje sanitarne stroke. Predlagamo, da se

na strokovnem nivoju intenzivira povezovalna vloga različnih sektorjev in sicer v okviru delovanja nacionalne kontaktne točke okolje in zdravje, v okviru omrežja EIONET (European Environment Information and Observation NETwork) v Sloveniji. Ta ima v skladu z delovnim programom Evropske agencije za okolje jasno opredeljene naloge, cilje in metode delovanja.

9. Udeleženci predstavitve smo enotnega mnenja, da je za razvoj področja okolje- zdravje ključno tudi spremljanje izpostavljenosti ljudi in ekosistemov. Slednje je predmet biomonitoringa, ki se izvaja v skladu z 51. a členom Zakona o kemikalijah. Nosilec biomonitoringa je Urad RS za kemikalije.
10. Udeleženci predstavitve se strinjamo, da Agencija RS za okolje vzpostavi kazalce iz naslova biomonitoringa ter da se organizacija njihovega razvoja vodi preko nacionalne kontaktne točke za kemikalije v okviru omrežja EIONET (European Environment Information and Observation NETwork), za katero je zadolžen Urad RS za kemikalije.
11. Udeleženci predstavitve ugotavljamo, da je za spremljanje zdravstvene ustreznosti živil, pitne vode, kopalnih voda in predmetov splošne rabe nujno potrebno zagotoviti visoko strokovno in akreditirano delovanje nacionalnega(-ih) neodvisnega(-ih) javnozdravstvenega(-ih) laboratorija(-ev) in v skladu z možnostmi zagotoviti ustrezen obseg inšpekcijskega nadzora.
12. Udeleženci predstavitve ugotavljamo, da se humani biomonitoring aktivno izvaja, ekosistemski pa ne v celoti. Zato predlagamo, da se v okviru medresorske delovne skupine za izvajanje zavez Parnske deklaracije prouči možnost za njegov nadaljnji razvoj in sicer v okviru za to področje pristojnih ministrstev (MOP in MKGP). Ekosistemski biomonitoring je namreč lahko podlaga za načrtovanje humanega biomonitoringa, uporaba rezultatov obeh pa je ključna za izvedbo celovite ocene stanja vpliva onesnaženega okolja na zdravje.
13. Udeleženci predstavitve ugotavljamo, da Slovenija aktivno sodeluje pri mednarodnih aktivnostih vezanih na razvoj kazalcev okolja in zdravja ter pri tem dosega dobre rezultate v smislu kakovosti in učinkovitosti informiranja javnosti o okolju. Udeleženci menimo, da je potrebno nadaljnje intenzivno delovanje v nacionalnem in mednarodnem delovanju, za doseganje najboljših rezultatov.
14. Interdisciplinarni pristop različnih strokovnih področij je ključen za celovito obravnavo okoljske in zdravstvene politike.
15. Udeleženci menimo, da je za nadaljnji razvoj področja okolja in zdravja v prihodnosti potrebno okrepiti tudi proučevanje duševnega in socialnega zdravja. Ogroženost slednjega je namreč z vidika trajnostnega razvoja lahko posledica tako onesnaženega okolja kot slabega ekonomskega položaja posameznika.

Udeleženci predstavitve soglašamo, da se zaključki predstavitve kazalcev okolje - zdravje uporabijo kot priporočila za nadaljnje delo tako Agencije RS za okolje kot Inštituta za varovanje zdravja RS ter da njihovo izvajanje takoj podprejo vodilni na pristojnih ministrstvih (MOP, MZ ter MKGP), še posebej pa medresorska delovna skupina za izvajanje Parnske deklaracije v Sloveniji.

Zaključki so bili prebrani in komentirani ob koncu predstavitve kazalcev okolje – zdravje, 3. junija 2011.